

ХАЙ ЗЯМЛЯ КВІТНЕЕ КРАСКАМІ (Васіль Жуковіч)

— Лянок, паглядзі, якія цудоўныя кветачкі расцвілі! — усклікнула Васілінка і пацягнулася сарваць кветку падбелу.

— Не рабі гэтага! — усклікнуў Лянок. — Навошта ты іх хочаш сарваць?

— Я вельмі люблю кветкі, — пакрыўджа-на сказала Васілінка. — Ты лепш сам бы нарваў і падарыў кветкі дзяўчынцы.

З-за чаго пакрыўдзілася Васілінка? Чаму Лянок спыніў яе? Што трэба растлумачыць Васілінцы?

П’озірк — рус.: взгляд.

Урачыста — рус.: торжественно.

Разгледзьце малюнак кветкі. Як яна называецца? Чаму людзі так любяць ландышы? Паслухайце верш і скажыце, з якой просьбай звяртаецца да нас аўтар.

Ландыш

Міхась Пазнякоў

У гаі-гаёчку
Ў кропельках расы
Белыя званочки
Велічнай красы.
Позіркам святлістым
На мяне глядзяць,
Ціха, урачыста
Водарам звіняць.
Я прашу вас, дзеці,
Ландыш не губіце,
Прыгажосць на свеце
Вечна беражыце.

1. Прачытайце апісанне ландыша. У чым краса званочкаў? Які позірк? Як яны звіняць? Раствлумачце, чаму аўтар так піша.
2. Знайдзіце радкі, у якіх выказана асноўная думка твора.

Палымнэе — *тут*: выдзяляецца яркай фарбай.

Дóтык — *рус.:* прикосновение.

Разгледзьце малюнкi веснавых красак. Якія з іх вы бачылі? Чым яны вас прывабілі? Прачытайце апавяданне і скажыце, чым кветкі спадабаліся дзяўчынцы.

Кветкі

Вісарыён Гарбук

З падскокам бягу па лясной сцежцы.
Раптам ля старога пня спыняюся. Быццам
нехта кліча: «На мяне зірні!»

Між каранёў, нагрэтых сонцам, нібы маленькае сонейка, палымнее кветка.

— Дзякуй, што паклікала!
Я шукала цябе. Настаўніца сказала: «Прынясіце ў школу кветкі».

Датыкаюся да жоўта-залацістых пялёсткаў.

— Скажы, як цябе завуць?

— Была зіма, — адказвае кветка. — Спала пад снегам. Прачнулася ад ласкі сонечных промняў. Я — Сонечны Зайчык.

— Ты — Сонечны Зайчык? І ўмееш размаўляць?

— Умею, — усміхнулася кветачка.

Гладжу яе. Асцярожна-асцярожна. І адчуваю, як трапечацца яна пад маімі пальчыкамі.

— Жыві, Сонечны Зайчык! Я не сарву цябе. Любуйся сонцам. І нас адорвай радасцю.

На палянцы, ля малінніку, нехта зноў кліча. Сярод сухой травы і лісця бачу россып сініх кветак.

— Вы хто? — пытаюся.

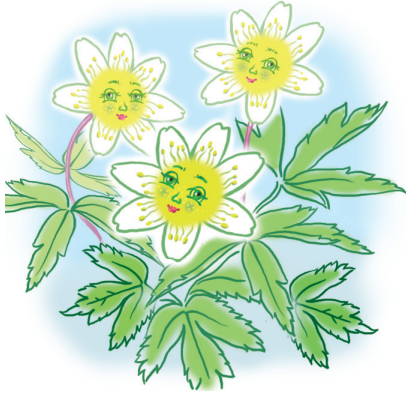
— Мы — Сінь Вясковага Неба. Добра, што ты — наша госця! Падзелімся з табой радасцю.

— Дзякуй, кветкі!

Яшчэ палянка. А на ёй — россып белых кветак.

— Мы — Люстэрачкі Вясенніх Аблачынак, — шалясцяць бялюткія пялёсткі.

Прылятае ветрык. Прыносіць духмяны водар. Я ўдыхаю на поўныя грудзі паветра, бачу вакол сябе россып новых кветак і кажу:

— Вы — Духмяны Водар Вясны!

— Духмяны... Водар... Вясны... — паўтарае рэха.

...У школе я непакоілася. Калі настаўніца спытала: «А дзе, Мілачка, твае кветкі?» — падала ёй сшытак. Не спяшаючыся, настаўніца чытала назвы кветак, разглядвала мае малюнкi.

— ...Яны трапяталіся — як жывыя. Ад майго дотыку, — прызналася. — І я намалявала іх...

— Табе хто падказаў такія назвы? — усміхнулася настаўніца і вярнула мне сшытак.

— Кветкі.

— Самі кветкі?

— Самі кветкі! — адказала я.

1. З кім размаўляла дзяўчынка ў лесе? Хто падказаў дзяўчынцы назвы кветак?
2. Растлумачце прыдуманая дзяўчынкай назвы кветак. Як гэтыя кветкі называюць у народзе? Што падказвае іх назвы?
3. Чаму дзяўчынка намалявала кветкі, а не нарвала букет? Знайдзіце адказ у размове з настаўніцай.
4. Якія пачуцці выказвае аўтар да прыроды, першых кветак? Знайдзіце словы, якія гэта падказваюць.
5. На якую тэму гэты твор?
6. Прачытайце па ролях размову дзяўчынкі і настаўніцы.

 Пра што пагаварылі б вы пры сустрэчы з першай кветкай, першым лісцікам на дрэве, першай зялёнай травінкай?

Прыдумайце размову і раскажыце ў парах.
Пачніце так:

— Дзень добры, ...! Як цябе завуць?

— ...

— Як ты адчуваеш сябе пад першымі промнямі вясновага сонейка?